

SAYIŞTAY'IN DENETİM KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ EŞLEŞTİRME PROJESİNİN AÇILIŞ TÖRENİ

Ülkemizde kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması amacıyla uzun süredir yürütülmekte olan reform çalışmaları, Avrupa Birliği'ne adaylık sürecinde artan bir ivme kazanmıştır. Özellikle son yıllarda hemen her alanda olduğu gibi, kamu mali yönetim sistemimizde de önemli değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede ülkemizin dış denetim ve kontrol sisteminin çağdaş normlara, AB uygulamalarına ve uluslararası standartlara uyumlu olarak geliştirilmesi için yeni düzenlemeler yapılmış ve değişim çabaları hızlandırılmıştır.

Kamu yönetimindeki bu köklü reform sürecinde Sayıştay'ın kuşkusuz özel bir yeri bulunmaktadır. Sayıştay, gerçekleştirilen reformların hem muhatabı, hem de tarafıdır. Bir yandan değişim yönetimini denetlemek ve kamu mali yönetiminde gerçekleştirilen değişimi yönlendirmekle yükümlü iken, diğer yandan da bu fonksiyonlarını yerine getirmek için kendisini sürekli yenilemesi, çağdaş gelişmelere uyum sağlaması ve denetlediği kurumlara örnek teşkil etmesi gerekmektedir.

Böyle bir ortamda Sayıştay, hem TBMM, kamu idareleri ve kamuoyunun beklentilerini karşılayabilmek ve artan görev ve sorumluluklarını layıkı ile yerine getirebilmek; hem de Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlayarak daha güçlü bir kurum haline gelebilmek için İngiltere ve İspanya Sayıştayları ile birlikte yürütülecek, finansmanı Avrupa Birliği tarafından karşılanan bir Twinning (Eşleştirme) Projesini uygulamaya koymuştur.

Proje, birçok unsurdan ve çeşitli safhalardan oluşmaktadır. Durum analizi safhası ile başlayan bu proje kapsamında Sayıştay'ın Stratejik Gelişim Planı hazırlanacak, Sayıştay için denetim rehberleri geliştirilecek ve pilot denetimler aracılığı ile bu rehberler test edilecektir.

Projenin unsurlarından birisi, uluslararası denetim standartları ve Avrupa Birliği uygulamalarıyla uyumlu bir yasal yapının geliştirilmesidir. Proje, aynı şekilde, işlevsel kapasitenin de uluslararası denetim standartları ve Avrupa Birliği uygulamalarına uyumlu olarak geliştirilmesini hedeflemektedir. Bu çerçevede mali denetim, performans denetimi, AB Fonlarının denetimi ve bilişim teknolojilerinin denetimi ile bilgisayar destekli denetim tekniklerinin geliştirilmesi için çaba harcanacaktır.

Proje, Sayıştay'ın yönetim ve örgütsel kapasitesinin güçlendirilmesi ve insan kaynaklarının geliştirilmesini de amaçlamaktadır. Ayrıca bilişim teknolojisi stratejisinin oluşturulması da projenin unsurları arasında yer almaktadır.

Projenin açılış töreni 16 Haziran 2005 tarihinde Sayıştay Başkanlığı konferans salonunda, seçkin bir davetli grubunun katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Törende Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Bülent ARINÇ, T.C. Sayıştay Başkanı Sayın Mehmet DAMAR, İngiltere (Birleşik Krallık) Ulusal Denetim Ofisi Başkanı Sir John BOURN, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu Temsilcisi Sayın Ulrike HAUER, Üye Devlet (İngiltere) Proje Lideri Sayın Frank Grogan ve Lehdar Ülke Proje Lideri (Sayıştay Genel Sekreter Yardımcısı) Sayın Erol AKBULUT birer konuşma yapmışlardır.

Yapılan konuşmaların banttan çözümünü ve İngilizce'den Türkçe'ye çevirisini Sn. Necip POLAT, Sn. Özlem TEMİZEL ve Sn. Başak BULGUN gerçekleştirdiler. Sayıştay için büyük önem taşıyan ve Sayıştay'ın denetim alanındaki tüm kurum ve kuruluşları da doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren bu proje hakkında geniş bir bilgilendirmeyi içeren ve ilgili kişilerin duygu ve düşüncelerini yansıtan bu konuşmaları okuyucularımızla paylaşıyoruz.

Dr. H. Ömer KÖSE

**T.B.M.M. BAŞKANI
SAYIN BÜLENT ARINÇ'IN
KONUŐMASI**

Sayın Başkanlar, Saygıdeğer Konuklar, Sayıştayımızın Değerli Mensupları.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. İyi günler diliyorum.

Bu -Twinning- Eşleştirme Projesinin bugün takdimi töreninde sizlerle birlikte oldum. Hem Sayın Başkanımız Damar'ın hem de İngiltere Sayıştayına tekabül eden kurumun Sayın Başkanının konuşmalarını birlikte izledim. Aradan sonraki kısımda Sayın Akbulut da belki bu yapının kuruluşu ile ilgili bilgiler sunacaklar. Sayın Başkandan bundan önce de aldığım bilgilerle bu projenin ne kadar önemli, yapmamız gereken, bir an önce bu eşleştirme projesinin hayata geçirilmesinin ne kadar hayati olduğunu bilen bir insanım. Sayıştayımızın önemli bir kurum olduğunu hepimiz biliyoruz. Parlamentomuzla doğrudan olan ilişkisini hepimiz biliyoruz. İngiltere ve İspanya ile birlikte yürütülecek olan bu projenin kurumumuza, parlamentomuza, ülkemize yararlı olmasını diliyorum.

Değerli dostlar,

Avrupa Birliği, bu projenin temelinde yatan unsurlardan biridir. Avrupa Birliği ile ilişkilerimizin 1958 - 59 yıllarına kadar dayandığını, aradan 40 yıla yakın bir zaman, hatta 40 yıldan daha fazla bir zaman geçtiğini biliyoruz. Özellikle son 3 yıl içerisinde hükümet ve parlamentomuz büyük bir atılım yaptı. Büyük reform çalışmalarını başarıyla tamamladı ve şu anda Avrupa Birliği'nde müzakere sürecine girme kararını aldı. Türkiye Cumhuriyeti Sayıştay Başkanlığı ile İngiltere Ulusal Denetim Ofisi tarafından birlikte yürütülecek olan Sayıştay'ın Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesinin de bu yaptığımız

reformlar kapsamında çok olumlu neticeler vereceğine inanıyorum.

Değerli Konuklar, Sayıştay'ın asli görevinin ne kadar önemli olduğu şuradan bellidir. Kamu kaynaklarının doğru, uygun, sağlıklı ve etkin kullanımı, kamu mali yönetiminin sağlıklı gelişmesi ve bu konuda ilgili makamlara ve kamuoyuna tutarlı doğru ve objektif bilgiler verilmesi başta gelmektedir. Kamu harcamalarındaki düzensizlik, verimsizlik, israf ve yolsuzluklarla uğraşmak Sayıştayımızın asli görevleri arasındadır. Bağımsız ve etkin bir yüksek denetim, hukuk devletinin ve demokrasinin temel koşullarındandır. Hukuk devletinde kurum ve kuruluşların faaliyetleri, hakları, sorumlulukları tanımlanmış, anayasa ve yasalarda ve ilgili mevzuatta hükme bağlanmıştır. Kurum ve kuruluşların faaliyetlerinin hukuk mevzuatına uygun yürütölüp yürütölmediğini incelemek ve araştırmak üzere tarafsız ve bağımsız bir kuruma ihtiyaç duyulmaktadır.

Çağdaş dünyada Sayıştay denetimi denince bazı konular ön plana çıkmaktadır. Kamu parasının kullanıldığı her yerin Sayıştay tarafından denetlenmesi ve kamusal hesap verme sorumluluğunun ne ölçüde yerine getirildiğinin parlamentoya sunulması ve raporlama sonuçlarının kamuoyunun bilgisine arz edilmesi, ayrıca Sayıştay'ın kendi performansını da ölçerek ve değerlendirerek kendini denetime tabi tutması ve Sayıştay denetiminin genel kabul görmüş denetim standartlarına göre yürütölmesi ve çağdaş denetim tekniklerinin kullanılmasıdır.

Değerli dostlar,

Bazı konuları geçmek istiyorum, vaktimizin darlığı ve daha önce açıklanmış olması sebebi ile. Ancak parlamentomuzla Sayıştayımızın bu etkin ilişkisinin ve birlikteliğinin son yıllarda hangi değişikliklerle daha da ön plana çıkarıldığını kısaca arz edeceğim. Uluslararası Yüksek Denetleme Kurumları Birliği'nin anayasası niteliğinde olan ve Sayın Başkanımız Damar'ın da konuşmasında bahsettiği Lima Deklarasyonu'nda tüm ülkelerde tek bir yüksek denetim kurumu olması ve bu tek yüksek denetim

kurumunun da istisnasız tüm kamu fonlarını denetlemesi öngörülmüştür. 1953 yılında Küba'da oluşturulan Uluslararası Yüksek Denetleme Kurumları Birliği'nin de amacı yüksek denetleme kurumları arasındaki ilişkileri geliştirerek düzenlemek, özellikle kamusal mali denetim alanında bilgi ve görüş alışverişi ile deneyimlerin paylaşılmasına, üyelerine ihtiyaç duyulan alanlarda da destek sağlamasını temin etmek. Uluslararası Yüksek Denetleme Kurumları Birliği'nin 1992 yılında kamu denetçileri için yayınlamış olduğu meslek ahlak kuralları dürüstlük, bağımsızlık, tarafsızlık, güvenilirlik ve yeterliliktir.

Türkiye Cumhuriyeti, Sayıştay tarafından bu birlikte temsil edilmekte olup temsil görevini de en iyi şekilde yerine getirdiğini biliyoruz. Uluslararası Yüksek Denetleme Kurumları Birliği'nin Lima Deklarasyonu'nda belirtilen tek bir yüksek denetim kurumu olması ve bu tek yüksek denetim kurumunun da istisnasız tüm kamu fonlarını denetlemesi kararına uygun olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 30 Temmuz 2003 tarihinde 4963 sayılı Kanun çıkarılmış ve 832 sayılı Sayıştay Kanununa ek 12. madde eklenerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma, Soruşturma ve İhtisas Komisyonlarının kararına istinaden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın talebi üzerine Sayıştay talep edilen konuyla sınırlı olmak kaydı ile denetimine tabi olup olmadığına bakılmaksızın özelleştirilen teşvik, borç ve kredi uygulamaları dahil olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlarının hesap ve işlemleri ile aynı usule bağlı olarak kullanılan kamu kaynak ve imkanlarından yararlanma çerçevesinde her türlü kurum, kuruluş, fon, işletme, şirket, kooperatif, birlik, vakıf ve derneklerde benzeri teşekküllerin hesap ve işlemlerini denetleyebilir. Denetim sonuçları ilgili komisyonlarda değerlendirilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulur şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca Sayın Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri çevrilen Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun ile Yüksek Denetleme Kurumu lağvedilerek, personeli ve görevlerinin Sayıştay'a aktarılması da kabul edilmiştir. Böylece Uluslararası Yüksek Denetleme

Kurumları Birliği'nin tek bir yüksek denetim kurumu bulunması gerekir ilkesi de yerine getirilmiş bulunmaktadı. Bu konuyla ilgili olarak daha önce de Türkiye Büyük Millet Meclisi yolsuzlukların sebeplerinin, sosyal ve ekonomik boyutlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis Araştırması Komisyonu'nun 19 Haziran 2003 tarihli raporunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetimin yürütmeden bağımsız olarak ve tek elden yürütülmesinin gerekli olduğu, bu amaçla en uygun çözümlün Yüksek Denetleme Kurumu'nun Sayıştay çatısı altında birleştirilmesi olduğu ve ayrıca Sayıştay'ın denetim alanının da kamusal niteliği olan tüm kuruluşları içerecek şekilde tanımlanması gerektiği belirtilmiştir.

Bilindiği gibi Avrupa Birliği Müktesebatının Kabulüne İlişkin Ulusal Programın mali kontrol bölümünde yer alan dış denetimin Avrupa Birliği ve uluslararası standartlara uygun bir şekilde geliştirilmesi için mevzuat değişikliği ve Sayıştay'ın dış denetim kapasitesinin güçlendirilmesi konuları "öncelikler" tasnifi altında yer almaktadır. Bu nedenle söz konusu önceliklerin hayata geçirilebilmesi için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu da çıkarılmıştır. Böylece Sayıştay denetiminin kapsamına tüm kamu kesimi alınmış ve Sayıştay'ın da harcamalarını dış denetime açması sağlanmıştır. Sayıştay'a bugüne kadar yapamadığı bazı denetim görevleri yüklenmiş ve Sayıştay denetimine tabi olmayan çok sayıda kurumun denetim alanına alınması, fonların bütçe kapsamına alınması gibi uygulamalar saydamlık ve hesap verme sorumluluğu açısından çok önemli adımlar olup böylece bu kurumların parlamentoya karşı hesap verme yükümlölüklerini getirmelerinin de yolu açılmıştır. Ayrıca Sayıştay'ın özel ihtisas daireleri de kurabileceği ön görölmüştür.

Anayasanın 7. maddesinde saydamlık konusu, mali saydamlık şeklinde ele alınmıştır. Saydamlık; devletin hedeflerini, bu hedeflere ulaşmak için hayata geçirdiği politikaları ve bu politikaların yarattığı sonuçları izlemek için gerekli olan bilgiyi düzenli, tutarlı ve güvenilir bir biçimde sunmasıdır. Devlet yapısında bilginin bir yerlerde mevcut olması saydamlığı

göstermez. Bilginin, vatandaş tarafından etkin biçimde kullanılabilmesini sağlayacak düzenli ve tutarlı bir şekilde olması da gerekmektedir. Ayrıca saydamlık sadece siyasetçilerin değil aynı zamanda kurum ve kuruluşların davranışlarını da etkiler. Milletın devlete emanet edilen kaynaklarının nasıl kullanıldığını izlemesini sağlar. Bunun sonucunda kamu yönetimine duyulan güveni de arttırır.

Devletin bütçelerinde ve buna ilişkin mali mevzuatında şeffaflığın ve makro ekonomik istikrarın sağlanması “yönetme kapasitesi yüksek olan devlete” ulaşması bakımından çok önemlidir. Kanunun 8. maddesinde hesap verme sorumluluğu da düzenlenmiştir. Bu maddeye göre her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinde, kullanılmasında, muhasebeleştirilmesinde, raporlanmasında ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından da sorumlu olup yetkili kılınmış mercilere de hesap vermek durumunda bırakılmıştır. Kanunun 68. maddesinde Sayıştay'ca yapılan dış denetim, 69. maddesinde ise Sayıştay'ın denetlenmesi de hükme bağlanmıştır.

Anayasanın 165. maddesinin kamu kurum ve kuruluşlarının T.B.M.M'nce denetlenmesi esasları kanunla belirlenen hükmü gereğince çıkarılan 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Fonları, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Denetlenmesi ve Düzenlenmesi Hakkında Kanunla KİT Komisyonu kurulmuştur. Bu komisyon 35 kişilik muhalefet ve iktidar milletvekillerinden oluşmaktadır. KİT Komisyonunun bütün Kamu İktisadi Teşebbüslerini kapsayan raporları basılıp Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin üyelerine dağıtılmakta ve prosedür gereğince itiraz üzerine yapılacak işlemler belirlenmekte, itiraz edilmeyenler de kesinleşmektedir.

Anayasamızın 160. maddesinde düzenlenen anayasal bir kuruluş olan ve Anayasaca kendisine hem idari hem de yargısal görev verilen Sayıştay sıradan bir yüksek mahkeme değildir. Aynı zamanda bir idari organdır. Sayıştay bir yönüyle genel ve katma

bütçeli idarelerin bütün gelir ve giderleriyle fonlarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına inceleyen ve denetleyen bir kurumdur. Bu inceleme ve denetleme görevi idari bir görevdir.

Anayasanın 160. maddesine göre Sayıştay'ın bir de yargısal görevi vardır. Bu da genel ve katma bütçeli idarelerin bütün gelir ve gider sorumlularının hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamaktır. Yapılan denetlemeler sonucunda kanuna aykırılıkları ortaya çıkan sorumlular, saymanlar tazminata mahkum edilmektedir. Sayıştay'ın bu kesin hükme bağlanan yani tazmin veya beraat kararlarına karşı Anayasa'nın açık hükmü gereği aleyhine idari yargı yoluna başvurulamaz. Bu da gösteriyor ki Sayıştay hukuka aykırılık iddialarını kesin olarak çözüme bağlamaktadır.

Parlamento adına bütçenin denetimini Anayasamızın 160. maddesi uyarınca Sayıştay yapar. Sayıştay bir önceki yıl bütçesinde hükümete verilen gelir toplama ve harcama yetkisinin hükümet tarafından parlamentonun iradesi istikametinde kullanıp kullanmadığını denetler ve ulaştığı sonuçları uygunluk bildirimini ile T.B.M.M'ne verir. Meclisin hükümeti ibra edip etmemesi, mali ve hukuki bir belge olan bu uygunluk bildirimine bağlıdır. Her yılın sonunda hazırlanan kesin hesap ise Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kendisine verdiği yetkiye dayanarak bütçenin yine Mecliste tayin edildiği şekilde kullandığını gösteren hükümet beyanıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi kesin hesap kanununu kabul ederse hükümet bütçenin harcanması konusunda da ibra edilmiş olur.

Sayın Başkan, Değerli Konuklar,

Bilindiği gibi Eşleştirme –Twinning- Projesi 98 yılının Mayıs ayında başlayıp aday ülkedeki idari ve yarı kurumsal örgütlerde üye ülkedeki muadilleri bir araya getirmek amacını gütmektedir. Eşleştirme daha çok katılım ortaklığı belgesinde belirtilen önceliklerin yerine getirilmesini amaçlar. Bu süreçte Avrupa Birliğinden ve aday ülkeden konunun uzmanları belirli bir süre için bir araya gelerek iki tarafın konuyla ilgili mevzuatı

karşılaştırılmakta ve uyum sağlanması için gereken alanlar belirlenmektedir. Tüm kamu iç mali kontrol sisteminin uluslararası standartlara ve Avrupa Birliği uygulamalarıyla uyumlaştırılması amacıyla 2003 yılında yapılan proje başvurusu sonucu Maliye Bakanlığı dahil 15 kamu idaresi proje kapsamına alınmıştır. Bunlardan birisi de Sayıştay'dır.

Sayıştay yürüteceği Eşleştirme Projesi için İngiltere Sayıştay'ını yani Birleşik Krallık Ulusal Denetim Ofisi'ni ortak olarak seçmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Sayıştayı ile İngiltere Ulusal Denetim Ofisi tarafından birlikte yürütülmesine karar verilen ve 21 ay sürecek olan uygulama aşaması bugün başlamış bulunmaktadır. Bu projenin gerek Sayıştay Başkanlığı'nca ve gerekse İngiltere Ulusal Denetim Ofisi tarafından belirlenen uzmanlar tarafından başarılı bir şekilde yürütülerek gerekli mevzuatımızın ve teşkilat yapılarımızın Avrupa Birliğine uyumlu olarak oluşturulacağı dış denetimin Avrupa Birliği ve uluslararası standartlara uygun ve Sayıştay'ın dış denetim kapasitesinin güçlendirileceğine ilişkin inancım sonsuzdur. Bu projenin yürütülmesinde yer alan tüm yetkililere başarılar diliyorum.

Sayın Başkanlar, Saygıdeğer Konuklar,

Sayıştay Türkiye Büyük Millet Meclisimizin, en önemli kurumlardan -birlikte çalıştığı, birlikte çok önemli denetim görevini yerine getirdiği kurumlardan- birisidir. Bu kurumda, 1860'lı yıllardan bugüne kadar isim değiştirerek zaman zaman kanunda bazı değişiklikler yapmak suretiyle de kendisine verilen görevi halk adına -Meclisimiz halkımızı temsil ediyor.- en güzel şekilde yerine getirdiğine inanıyorum ve Sayıştayımızda bugüne kadar değerli emeklerini vermiş olan kıymetli mensuplarımıza çok teşekkür ediyorum. Hayata veda etmiş aramızdan ayrılmış çok değerli üyelerimizi ve mensuplarımızı rahmetle anıyorum. Ve bundan üç dört ay kadar önce yeni seçilmiş olan üye arkadaşlarımızı bu vesile ile tekrar tebrik ediyorum. Tüm üye arkadaşlarımıza denetçi, başdenetçi ve tüm mensuplarımıza bu büyük ve sorumluluk taşıyan görevlerinde üstün başarılar diliyorum.

Bugünlerde Sayıştay'ın yeni kanunu Plan ve Bütçe Komisyonumuzda ve ilgili yerlerde görüşölmektedir; görüşölecektir. Sayın Başkan birkaç defa bizleri de ziyaret etmek suretiyle Sayıştay Kanunu'nda yapılması düşünölen değişikliklerden olumsuz olanları işaret etmiştir. Sayıştay'ın dipdiri daha büyük bir düşünle kendisine verilen bu görevi yapabilmesi, mensupları arasında sıkı dayanışmanın ve görev bölümünün bozulmaması ve Sayıştay'ın bu yüksek ve sorumluluk taşıyan görevine uygun olarak yeni kanunda dikkat edilmesi gerekli hususları hem bendenize hem de bu görevdeki arkadaşlarımıza ulaştırmıştır. Ümit ediyorum ki Sayıştayımızın arzu ettiği biçimde yeni Sayıştay Kanunu da gecikmeksizin çıkarılacak ve bu projesi ile daha da güçlenen Sayıştay, Anayasamızda belirtilen fonksiyonlarını yerine getirecektir. Sayıştayımızın protokol açısından da görev ve sorumluluklar açısından da yeni gelişmelerimize uymak ve onları yerine getirmek bakımından en önemli ve en güzel örnek olduğunu düşünüyorum.

Sayın Başkana, tekrar sizlere ve saygıdeğer konuklara selam ve sevgilerimi sunuyorum. Hayırlı olsun. Hepinize başarılar.

**T.C. SAYIşTAY BAşKANI
SAYIN MEHMET DAMAR'IN
KONUşMASI**

Sayın Meclis Başkanım, Değerli Konuklarımız,

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen “Sayıştay'ın Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi” başlıklı Eşleştirme Projesinin Açılış Törenine teşriflerinizden dolayı teşekkür eder, sizleri şahsım ve tüm Sayıştay mensupları adına saygı ile selamlarım.

Malumları olduğu üzere; tarihsel süreç içinde “Bütçe Hakkı”nın parlamentolara geçmesiyle birlikte parlamentolar, bütçe aracılığıyla hükümetlere verdikleri izin ve yetkilerin, kendi koyduğu ilkeler ve sınırlar içerisinde kullanılıp kullanılmadığını denetleme görevini de üstlenmişlerdir. Zaman içerisinde kamu faaliyetlerinin genişlemesi, çeşitlenmesi ve karmaşıklaşması sonucunda Parlamento adına denetim yapacak uzman bir kuruluşa yani Sayıştaylara ihtiyaç duyulmuştur.

Günümüzde Sayıştaylar, bağımsız ve egemen her ülkede, kamu yönetiminin vazgeçilmez unsuru durumundadırlar. Yurttaşların “Bizden alınan vergiler nerelere ve ne kadar harcanıyor?” sorusunun cevaplandırılması zorunluluğu, kaliteli kamu hizmeti beklentileri, demokratikleşme ve şeffaflaşma alanlarındaki gelişmeler Sayıştayların demokratik rejimlerdeki önemini giderek arttırmaktadır.

Bu hususun bilincinde olan Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatı INTOSAI ve üye devlet Sayıştayları, kendilerine düşen görevi en iyi şekilde yerine getirebilme amacıyla, yüksek denetimin anayasası olarak nitelendirilen 1977 tarihli Lima Deklarasyonu ile çizilen ilkeler doğrultusunda yoğun mesleki çalışmalar yürütmektedirler.

Saygıdeğer konuklar,

1862 yılında, kıta Avrupası modelinden esinlenerek kurulan Türkiye Cumhuriyeti Sayıştay'ı, kurullar halinde teşkilatlanan ve yargı yetkisiyle donatılmış Sayıştaylardandır.

Görev çerçevesi Osmanlı İmparatorluğu zamanından günümüze kadar anayasalar ile düzenlenmiştir. Sayıştayların olmazsa olmaz özelliklerinden biri olan “bağımsızlık” Sayıştayımızın da en önemli ve gelişkin özelliklerinden biridir. Bu meyanda; denetimin planlanması, uygulanması ve sonuca bağlanmasına ilişkin faaliyetlerin, mevzuat çerçevesinde, herhangi bir organın müdahalesi olmaksızın doğrudan Sayıştay'ca yürütülmesini özellikle belirtmek gerekmektedir.

Saygıdeğer Konuklar,

Tüm dünyada giderek güçlenmekte olan vatandaş odaklı yönetim anlayışı, devlet fonksiyonlarının ve devletin kurumsal yapısının yeni bir anlayışla ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu anlayış paralelinde, kamu yönetiminin de değişen devlet yapılanmasına ve fonksiyonlarına uyumlu olarak değişimine ihtiyaç duyulmaktadır. Parlamentolar adına denetim yükümlülüğünü yerine getiren Sayıştayların, kamu mali yönetim sisteminin en etkin kurumlarından biri olmaları nedeniyle, bu değişimlerden en çok etkilenen kurumlardan biri olmaları doğal karşılanmalıdır.

Ülkemizde Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile oluşturulan yeni mali sistemin temelini oluşturan “Saydamlık”, “Hesap Verme Sorumluluğu”, “Kamu Kaynaklarının Etkin ve Verimli Bir Şekilde Kullanımı” gibi kavramların hayata geçirilmesini sağlamak, bundan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştay'ın temel işlevlerinden biridir.

Bilindiği üzere, ülkemizin Avrupa Birliğine tam üyeliği yolunda yapılan çalışmaların başında “Avrupa Birliği Müktesebatının Kabulüne İlişkin Ulusal Program” bulunmaktadır. Bu programın “Mali Kontrol” Bölümünde, “Dış Denetimin AB ve

Uluslararası Standartlara Uygun Bir Şekilde Geliştirilmesi İçin Mevzuat Değişikliği” ve “Sayıştay’ın Dış Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi” konuları “öncelikler” başlığı altında yer almaktadır.

Bu nedenle, bugün burada teşriflerinizle Açılış Törenini gerçekleştirdiğimiz “Sayıştay’ın Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi” başlıklı Eşleştirme Projesi, 2003 Yılı Finansman Zaptı kapsamında hazırlanmış ve Avrupa Komisyonu Yönlendirme Komitesinin 14 Mart 2005 tarihli Koşulsuz Onay kararı ile hukuki geçerlik kazanmış bulunmaktadır.

Söz konusu Eşleştirme Projesi Başkanlığımız ile Birleşik Krallık Ulusal Denetim Ofisi tarafından birlikte yürütülecektir. Bu önemli fırsatın, İngiltere Sayıştay’ı ve Türk Sayıştay’ı arasında 1980’lerde başlayan ve günümüze kadar süren karşılıklı bilgi ve deneyim alışverişi çerçevesinde gerçekleşen yakın ilişkileri daha da güçlendireceğine inanmaktayız.

Eşleştirme Sözleşmesi ile hedeflenen “Kamu Sektörünün Yönetim, Hesap Verme Sorumluluğu ve Kontrol Konularındaki İhtiyaçlarının Yeterli Düzeyde Değerlendirilmesi” ve “Türkiye’nin Kamu Mali Yönetim ve Sisteminde Verimlilik ve Etkinliğin Güvence Altına Alınması” hususlarının gerçekleştirilebilmesi için Sayıştay’ın, görevlerini Uluslararası Standartlar ve Avrupa Birliği Uygulamalarına uygun bir şekilde yerine getirebilmesi gerekmektedir.

Ülkemizin içinde bulunduğu bu tarihi süreçte, Eşleştirme Projesinin başarılı bir şekilde yürütülmesi sonucunda, Sayıştay’ın kendisine ait önemli misyonu yerine getirilebilecek şekilde güçleneceğine olan inancımızı özellikle ifade etmek isterim.

Sözlerime son verirken, “Sayıştay’ın Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi” Eşleştirme Projesinin kurumumuz ve ülkemize hayırlı olmasını diler, teşriflerinizle bizleri onurlandırdığınız için tekrar teşekkürlerimi sunarım.

**BİRLEŞİK KRALLIK
ULUSAL DENETİM OFİSİ BAŞKANI
SIR JOHN BOURN'UN
KONUŐMASI***

Saygıdeğer Misafirler;

Sayıştay'ın Denetim Kapasitesini Güçlendirme Projesi (Eşleştirme Projesi) vesilesiyle tekrar Türkiye'de bulunmaktan ve proje açılış törenine katılmaktan mutluluk duymaktayım. Türk Sayıştay'ı ve Birleőtik Krallık Ulusal Denetim Ofisi (NAO), 1980'den itibaren yakın iliőkini içerisinde bulunmuőlardır. Bu iki kuruluş arasında geliően iliőkinin, NAO'nun Türk Sayıştay'ının Avrupa Birliği Eşleştirme Projesi ortağı olmasına yol açması da bizleri son derece mutlu etmiştir. Bu vesileyle; Sayıştaylar ve ilgili taraflar arasında nasıl bir iliőkini ve ortaklık olması gerektiğine dair birkaç hususu belirtmek isterim.

Sayıştaylar diğer kurumlardan kopuk ve kendi içine kapanmıő biçimde çalışamazlar. Sayıştaylar, Parlamento tarafından kendilerine verilen yasal görevlerini yerine getirmek için gerekli kaynak ve güce sahip olma hususunda bağımsız olmalıdırlar.

Ama bu bağımsızlık izole olma anlamına gelmeyeceği gibi "ortaklık" da, denetimin bağımsızlığından taviz verme anlamına gelmez. Sayıştay'ın etkin işleyebilmesi için, hitap ettiği ilgili taraflarla arasında iyi işleyen ilişkiler ağı kurması gerekmektedir. Bu ilişkilerin her iki taraf için de faydalı olması gerekir. Sayıştay'ın hitap ettiği ilgili taraflar, Sayıştay'ın bağımsızlığını ve denetim yapma görevini anlamalı, desteklemeli ve saygı

* Konuşma metninin İngilizce'den Türkçe'ye çevirisi Sn. Başak Bulgun tarafından gerçekleştirilmiştir.

göstermelidir. Buna karşın; Sayıştay, sahip olduğu bağımsızlığı sorumluluk anlayışı içinde ve yapıcı olarak kullanmalıdır.

Yasama; Sayıştay'ın fonksiyonlarını yerine getirebilmesi için gerekli olan yasal çerçeveyi sağlar. Yasama; ayrıca gerekli kaynakları da temin eder. TBMM tarafından yapılan yeni yasal düzenlemeler Sayıştay'ın yetki alanını genişletecektir. Bu yeni yasal düzenlemeler, Türk kamu yönetiminin modernize edildiği bir zamanda, Sayıştay'ın ihtiyaç duyacağı yeni gereksinimlerin karşılamasında da yardımcı olacaktır.

Sayıştay; sahip olduğu bağımsızlık, yetki ve kaynaklarla Parlamento'ya ait denetim yetkisini kullanmasında üzerine düşen görevi yerine getirmelidir. Sayıştay, düzenlediği raporların yapıcı olması ve ele aldığı konuların modern Türkiye'nin karşılaştığı hususlarla ilgili olmasını sağlamak için elinden geleni yapmalıdır. Parlamento'nun bu raporları, hesap verme sorumluluğunun yerine getirilmesi ve kamu yönetiminin modernize edilmesi açısından faydalı bulması gerekmektedir. Raporlar; tahakkuk muhasebesinin kabulü, kamu hizmetleri programlarında performans hedeflerinin konulması ve performansın raporlanması gibi konuları içermelidir. Sayıştay'ın bu özel statüsü ve bağımsızlığı, kamu mali sistemindeki önemli gelişmelerde yapıcı bir rol oynamasına imkan sağlayacaktır.

Kamu kuruluşlarının yönetimleri, kamu kaynaklarının yasalara ve hükümet politikalarına uygun bir şekilde kullanımından sorumludurlar. Bu yönetimler; israfı, verimsizliği, hata ve yolsuzluğu asgari düzeye indirmeye gayret etmelidirler. Kamu kuruluşlarının Sayıştay'ın denetim görevini yerine getirmesinde, gerekli işbirliğini sağlama sorumlulukları vardır. Bununla birlikte Sayıştaylar, bağımsızlıklarından hiçbir şekilde taviz vermeksizin kamu yönetimine doğrudan katkı sağlayabilirler.

Sayıştaylar, çalışmalarını en önemli konular üzerinde odaklamak suretiyle kamu parasının yönetiminde olumlu bir katkı sağlayabilirler. Bu katkı; tarafsız bir şekilde, yapıcı raporlar

hazırlayarak, pratik ve maliyet etkin tavsiyelerde bulunarak ve kamu kuruluşlarının gerçek hayatta karşı karşıya geldikleri zorlukları değerlendirerek sağlanabilecektir. Kamu kuruluşları bütün bunlara olumlu karşılık vermeli ve Sayıştay'ın tavsiyelerini uygulama konusunda gerekli davranışları sergilemelidir.

Sayıştaylar yaptıkları çalışmalarını, bulgular ve ulaşılan sonuçları basın ve medyaya duyurmak suretiyle daha verimli bir hale getirebilirler. Sayıştay'ın faaliyetlerine ilişkin basın ve medya raporları, hükümet ve siyaset dışında kalan genel kamuoyundaki duyarlılığın artmasına yardımcı olacaktır. Ayrıca kamusal tartışmayı teşvik ederek, hesap verebilme sorumluluğuna da katkıda bulunmuş olacaktır.

Basın ve medyanın Sayıştay'ın çalışmalarını adil, doğru ve dengeli biçimde raporlama ve konu etme sorumluluğu vardır. Sayıştay, basın ve medya için rapor özetleri sağlayarak bu konuda gerekli yardımcı verebilir. Bu konuda denetlenen kuruluşların ve yasamanın potansiyel kaygıları da gözardı edilmemelidir.

Sayıştaylar, tüm dünyada oluşmuş yaygın yapılanmaları sayesinde birbirleriyle işbirliği ve ortak çalışmaktan giderek daha çok fayda sağlamaktadırlar. Sayıştayların kamu yönetimindeki değişikliklerin hayata geçirilebilmesi için uğraş verme sorumlulukları vardır. Bu değişiklikler; ticari usulle tutulan tahakkuk muhasebesinin denetimini; kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi için gerekli bilgi teknolojisi kullanımının artırılmasını içerebilir.

Tahakkuk muhasebesi; hükümetlere programların yürütülmesinde ve sorumluluğun geliştirilmesinde yardımcı olacak çok gelişmiş mali bilgiler sağlayabilir. Bilgi teknolojisinin kullanımı, hükümeti daha etkinleştirmek ve yönetim kontrolünü geliştirmek için fırsatlar oluşturur. Bu gelişmeler ayrıca Sayıştaylar için hem fırsat hem de riskler doğurmaktadır. Sayıştaylar arası işbirliği, bu risklerin karşılanmasında yardımcı olacaktır. Avrupa Birliği tarafından desteklenen bu eşleştirme

projesi, bu tür bir işbirliğinin örneğini oluşturmaktadır. Sizlerle birlikte çalışmaktan çok Şey ğreneceğimizi umuyor ve bekliyoruz.

Konuşmama son verirken, bir kez daha NAO'nun Türk Sayıştay'ının eşleştirme projesi ortağı olarak seçilmesinden ve projenin başarısı için üstlendiği taahhütlerinden duyduğum sevinci tekrarlamak istiyorum. Projeye doğrudan ya da dolaylı olarak dahil olan herkese başarılar diliyorum.

Teşekkürler.

**AVRUPA KOMİSYONU
TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ
SAYIN ULRIKE HAUER'İN
KONUŐMASI***

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Saygıdeğer Başkanı, Sayın Sayıştay Başkanı ve değerli İngiliz misafirler,

Bugün, Sayıştay'ın Avrupa Birliği standartlarına ulaşmak amacıyla yürüttüğü reform çabalarını desteklemek üzere AB tarafından finanse edilen projenin resmi açılışında sizlerle birlikte olmaktan büyük şeref duyuyorum.

Bildiğiniz gibi, bu projenin tarafları Sayıştay ile, Sayıştay'a yardımcı olmak gayesi ile birlikte çalışacak olan İngiltere Ulusal Denetim Ofisi ve İspanya Sayıştay'ından bazı uzmanlardır.

Aslında bu projenin Sayıştay'ın uygulamış olduğu ilk AB kaynaklı proje olduğunun bilinmesi önemlidir. Yönetmelik kapasitenin geliştirilmesi açısından bu proje çok önemlidir. Proje, Türkiye'ye topluluk bütçesinden verilen yaklaşık 1 milyon 350 bin Avro ile finanse edilmektedir.

Bu projenin temelde iki ana hedefi bulunmaktadır. Her şeyden önce, Sayıştay'ın kamu yönetiminde kaliteyi, hesap verme sorumluluğunu ve iç kontrolleri layıkıyla değerlendirmesine yardımcı olacaktır. İkincisi ve belki daha da önemlisi, Türkiye'nin kamu mali kontrol sisteminin verimli ve etkin çalışmasını sağlayacaktır.

Projenin birçok aşaması bulunmaktadır. İlk olarak, birlikte "eş düzey gözden geçirme" adı verilen durum analizi yapılacaktır. Daha sonra, uluslararası denetim standartlarıyla ve aynı

* Konuşmanın banttandır çözümünü ve İngilizce'den Türkçe'ye çevirisi Sn. Necip Polat tarafından gerçekleştirilmiştir.

zamanda Avrupa Birliği uygulamalarıyla uyumlu olması gereken bir yasal yapının geliştirilmesine yönelik yardımlar sağlanacaktır.

Proje, aynı şekilde, işlevsel kapasitenin de uluslararası denetim standartları ve Avrupa Birliği uygulamalarına uyumlu olarak geliştirilmesine katkı sağlamalıdır. Proje, Sayıştay'ın yönetim ve örgütsel kapasitesinin güçlenmesine ve insan kaynaklarının geliştirilmesine yardımcı olacaktır. Son fakat aynı derecede önemi haiz olarak, bilişim teknolojisi stratejisinin oluşturulmasına da yardımcı olacaktır.

Bu vesileyle, Sayıştay'ın görevleri ve rolünün önemini ortaya koyacak birkaç şey söylemek istiyorum. Sürdürülebilir ekonomik ve mali yönetim, güvenilir bir kamu mali yönetim ve kontrol sisteminin kurulması ile mümkündür. Bunun sağlanması ve olgunlaşmasında da, dış denetim tarafından yapılacak incelemeler etkili olmaktadır. Dış denetim, kamu sektörü bağlamında çok önemli bir rol oynamaktadır. Sanırım bu konuda kuşkuya mahal bulunmamaktadır. Ve tabi ki dış denetimin, vergi mükelleflerinin ödedikleri paranın kullanılmasına ilişkin profesyonel ve bağımsız bir görüş vermesi gerekmektedir.

Bu alandaki Avrupa Toplulukları müktesebatı, aslında, üye devletlerin güvenilir mali yönetim ve denetime ilişkin uluslararası kabul görmüş ilkeleri benimsemesiyle ilgilenmektedir. Dış denetim açısından ise bu, temel olarak, ülkenin – ki burada Türkiye'nin - dış denetim için gerekli olan koşulları sağlaması anlamına gelmektedir.

Her şeyden önce dış denetim organı kendi denetim yaklaşımını ve inceleyeceği konuları seçmede serbest olmalıdır. Hükümetten ve diğer kurum, kuruluş veya kişilerden gelebilecek herhangi bir sınırlama veya müdahale olmaksızın rapor hazırlamada serbest olmalıdır; ve bence bu gerçekten kilit unsurdur. İkinci olarak, bütçe kaynağına bakılmaksızın tüm kamu kaynaklarının bağımsız bir dış denetimi olmalıdır ve Sayıştay'ın

bunu gerçekleştirmesine imkan sağlanmalıdır. Üçüncü olarak, parlamentonun denetim bulgularını takip etmesini sağlayacak, işleyen bir mekanizma olmalıdır. Bu bağlamda, bu sürecin parlamentoya sağlayacağı yararların altının çizilmesi çok önemlidir.

Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılımı sürecinde ve tabii ki mali yönetimin kontrolünün ve denetiminin bütünüyle geliştirilmesi amacı çerçevesinde; Türkiye, birkaç yıl önce, bu yeni süreç için çok önemli bir adım olarak, kamu mali yönetim ve kontrolüne ilişkin yeni bir kanun kabul etti. Öyle veya böyle, bu kanun Sayıştay'ın öndenetim görevini ortadan kaldırdı ve dış denetim yetkisini artırdı. Sayıştay, aynı zamanda Türkiye'de harcanmakta olan Avrupa Toplulukları dış yardımının denetimi bağlamında da yeni görevler üstlendi. Bu açıkçası bizim için Sayıştay'ın yeni ve çok önemli bir fonksiyonudur.

Sayıştay'ın değişimler karşısında, mevcut görevini ve üstlendiği yeni görevleri gereği gibi yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyduğu gereksinimleri karşılamak üzere, mevzuatın gözden geçirmesi ve halen Türkiye Büyük Millet Meclisinde beklemekte olan yasa tasarısını analiz etmesi gerekmektedir. Gerekli unsurların harekete geçirilmesi adına, bir an önce gerekli olan yeni yasal düzenlemelerin çıkarılmasını ve bu arada Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun yürürlüğe girmesini umuyoruz. Bu bağlamda, bu sürecin en önemli parçasının, yasaların uygulanması olduğunun altını çizmek istiyorum.

Avrupa Komisyonu çeşitli teknik yardım projeleri vasıtasıyla Türkiye'nin bilişim sistemlerini geliştirme çabalarına da destek olmaktadır. Bu projenin içinde bu konuda da önemli bir bölüm bulunmaktadır, fakat detaylara girmeyeceğim, çünkü bugün asıl önemli olan şey bu projenin kendisidir. Bu nedenle, Sayıştay'ın bu reform sürecinde üstlenmiş olduğu büyük yükümlülüklerin altını çiziyor ve takdir ediyorum.

Sayıştay, özellikle projenin geliştirilmesi ve uygulanmasında da büyük bir özveri sergiledi. Örneğin; tüm

denetim personeli için kurs tasarımı ve sunum teknikleri eğitim programı düzenledi. Personelinin bir bölümünü, İngiliz ortaklarıyla etkin bir şekilde çalışabilmelerini sağlamak için, yoğunlaştırılmış İngilizce kursları aracılığıyla hazırladı. Sayıştay'ın projenin geliştirilmesine yönelik ne kadar büyük yatırımlar yaptığını gösteren bunlar gibi birçok örnek var. Bize göre, bu, Avrupa Toplulukları mali yardımının Türkiye'de nasıl uygulanması gerektiğini gösteren son derece olumlu bir örnektir. Bundan dolayı sizi kutlamak istiyorum.

Özetle, her şeyin çok başarılı bir proje için seferber edildiğini belirterek sözlerime son veriyor ve sizlere en iyi dileklerimi sunuyorum.

Çok teşekkür ederim.

**ULUSAL DENETİM OFİSİ PROJE LİDERİ
SAYIN FRANK GROGAN'IN
KONUŐMASI***

Değerli Başkan, seçkin misafirler, hanımefendiler ve beyefendiler, bu sabah yaptığımız bu açılış töreninde konuşmak benim için gerçek bir ayrıcalık ve onurdur. Ankara'ya ve Sayıştay'a ilk gelişimden itibaren tam olarak on yıl geçti. Daha o tarihte Sayıştay ile Birleşik Krallık arasında sağlam temellere dayanan bir işbirliği kurulmuştu. Ve geçen on yılda bu işbirliği ve bu dostluk ilişkilerinin daha da güçlendiğini ve derinleştiğini görmekteyiz.

Ulusal Denetim Ofisi çalışanlarının Sayıştay ile çalışmaya ne kadar değer verdiklerini ve bundan ne kadar memnun olduklarını biliyorum ve bizim çalışanlarımız ile Türkiye ve Türk meslektaşları arasında gerçek bir etkileşim olduğunu söylemenin doğru olacağını düşünüyorum. Bu nedenle, bu çok önemli eşleştirme projesinde Sayıştay'ın ortağı olarak seçildiğimizde, tüm Ulusal Denetim Ofisi bundan büyük bir memnuniyet duydu.

Bu karardan sonra projeyi geliştirmek ve uygulamak için Sayıştay'daki meslektaşlarımızla çok sıkı bir şekilde çalıştık. Bu vesileyle, Sayıştay'ın projenin hazırlanması ve başarılı olması için gösterdiği önemli gayretleri takdirle karşıladığımı belirtmek isterim. Aynı zamanda, Ankara'daki AB Temsilciliği'nin etkili ve güzel bir başlangıç yapmamızı sağlamaya yönelik yardımları için de minnettarız.

Sayıştay, bu projeye geleceğe yönelik bir yaklaşım benimsemiştir. Bir grup çalışanını teknik eğitim ve danışmanlık almak üzere bir araya getirmiştir. Bu meslektaşlarımız Sayıştay'ın

* Konuşma metninin İngilizce'den Türkçe'ye çevirisi Sn. Necip Polat tarafından gerçekleştirilmiştir.

denetim rehberlerini hazırlayacak ve bu rehberleri de gerçek denetimler aracılığıyla test edeceklerdir. Bunun amacı, geliştirilen denetim metotlarının Türkiye için elverişli ve uygulanabilir olmasını sağlamaktır. Proje ekibi, aynı zamanda, tüm Sayıştay denetçileri için de bir eğitim programı hazırlayacaklardır.

Bütün bu etkinlikler bir arada değerlendirildiğinde, iki ana hedefin olduğu görülecektir: Birincisi, Sayıştay'ın denetim sürecini uluslararası standartlarla uyumlu bir hale getirmek; ikincisi ise, uzun vadede bu gelişmenin sürdürülmesini sağlamaktır.

Ancak, proje ekibinin tüm bunları kendi başına başarması mümkün değildir. Bizim başarımız kesin olarak Sayıştay'daki her bir bireyin desteğine bağlı olacaktır. Bunu neden söylüyorum? Projenin yürütülmesi esnasında, Sayıştay denetim süreçlerini ve çalışma metotlarını geliştiriyor olacaktır. Bu değişimlerin sadece pilot denetimler yoluyla değil, aynı zamanda Sayıştay içinde yapılacak tartışma ve müzakerelerle de test edilmesi çok önemlidir. Proje ekibi Sayıştay üyelerinin, grup şeflerinin ve diğer tüm personelin görüşlerine başvuracak ve onların bilgi ve deneyimlerinden yaygın bir şekilde yararlanacaktır.

Sayıştay yönetimi de bunda çok önemli bir rol oynayacaktır. Umuyorum ki, yönetim, çalışanlarını proje çalışmalarına katılmaya teşvik edecek ve proje ile gerçekleşen yeniliklerin tartışılması ve müzakere edilmesi noktasında cesaretlendirecektir.

Bu sürece Ulusal Denetim Ofisi'nden gelen meslektaşlarımı da dahil etmek istiyorum. Bu tartışmalara müdahil olmak bizim için çok yararlı olacaktır. Türk meslektaşlarımızın bizlere, 'niçin'-niçin işleri diğer yollarla değil de bu yollarla yapmayı amaçlıyorsunuz sorusunu sormak suretiyle bizleri uğraştırmaları bizim için çok önemlidir. Bunun da iki nedeni vardır: Birincisi, bu bizim karşılaştığımız zorlukları ve çalıştığımız koşulları daha iyi anlamamıza yardımcı oluyor. İkincisi, bu süreç sayesinde biz de öğreneceğiz. Çünkü durup düşünmek zorundayız; biz bunları şunları söylüyoruz ama bu aynı zamanda kendi

uygulamalarımıza dönüp bakmak ve hatta onları yeniden değerlendirmek anlamına da geliyor.

Son olarak, proje ekibi üstlenmiş olduğu görevin Türk kamu yönetimindeki diğer değişim çabalarına paralel olarak yürütüldüğünün bilincindedir. Bunlar, muhasebe sistemindeki değişiklikleri, iç kontroldeki değişiklikleri ve hedeflerin belirlenmesi ile bu hedefler karşısında ortaya konan performansın raporlanmasını da kapsayan kamu yönetimindeki değişimleri içermektedir. Bu durum, projeyi yürütürken aynı zamanda Sayıştay'ın faaliyet gösterdiği çevredeki değişimleri de göz önünde bulundurma zorunluluğundan dolayı, bizim için yeni bir mücadele sahası da olacaktır.

Sonuç olarak, Ulusal Denetim Ofisi, Sayıştay ile böyle önemli bir projede birlikte çalışmaktan büyük bir memnuniyet duymaktadır. Tabii ki proje birtakım önemli güçlükleri de beraberinde getirecektir. Ancak, inanıyorum ki, aramızdaki yakın ilişki ve birbirimize duyduğumuz güven sayesinde bu zorlukları aşır, birlikte bu projenin başarıyla sonuçlanmasını sağlayacağız.

Teşekkür ederim.

**T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI PROJE LİDERİ
(GENEL SEKRETER YARDIMCISI)
SAYIN EROL AKBULUT'UN
KONUşMASI**

*Sayın Başkanım, Değerli Konuklar ve Meslektaşlarım,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.*

Sayın Başkanımızın da konuşmalarında ifade ettikleri gibi Sayıştay olarak artan sorumluluklarımızın üstesinden gelebilmek için önemli çalışmalar yürütmekteyiz. Bu itibarla hayata geçirilen, bugün burada resmi açılışını yaptığımız projenin tanıtımına geçmeden önce, dış denetim alanında meydana gelen gelişmelerden bahsetmek istiyorum. Sayın Meclis Başkanımız konuşmalarında söz konusu gelişmelerden büyük bir etkinlikle bahsettiler, bu bakımdan fazla da vaktinizi almamak için önemli olduğuna inandığım gelişmelerden kısaca söz etmek istiyorum.

Dış denetim alanındaki gelişmeler iki kategoride ele alınabilir. Öncelikle dış denetim alanında yapılması gereken değişiklikleri öngören belgelere, daha sonra da bu belgelerde belirtilen amaç ve hedeflerden hareketle dış denetimde gerçekleştirilen değişikliklere değinmek istiyorum. Dış denetim alanındaki değişmelere esas teşkil eden temel belgeler; 2001 tarihli Katılım Ortaklığı Belgesi, 2002 tarihli Politika Belgesi, 2002 tarihli 59. Hükümet tarafından hazırlanan Acil Eylem Planı ve bu belgeler arasında belki de en önemlisi olan AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı'dır.

Katılım Ortaklığı Belgesinde kısa ve orta vadeli olmak üzere iki hedef öngörülmüştür. Kısa dönemde mali kontrol sisteminin güçlendirilmesi, orta dönemde ise iç ve dış kontrolle ilgili yasal

çerçevenin oluşturulması ve AB Fonları'nun denetimine ilişkin denetim el rehberlerinin hazırlanması hedeflenmektedir.

Politika Belgesine göre, Sayıştay'ın görevleri, yetkileri ve sorumlulukları yeniden düzenlenecek, Sayıştay'ın denetim alanına girmeyen kuruluşların denetim alanına girmesi sağlanacak, çeşitli kanunlardaki Sayıştay'ın denetimine tabi olunamayacağına ilişkin hükümler iptal edilecek ve böylece Meclis'in tüm kamu kaynaklarını denetleme imkanı sağlanacaktır. Ayrıca kamuda performans odaklı denetim sistemine geçilecek, Sayıştay'ın ön denetim görevi kaldırılacak, Sayıştay'ın denetim raporlarının TBMM tarafından etkin bir şekilde değerlendirilmesi için gerekli iç tüzük değişikliklerinin yapılması sağlanacaktır.

Diğer bir belge olan Acil Eylem Planı kapsamında iki ayrı proje karşımıza çıkmaktadır. Birincisi, Kamu Mali Yönetimi Reformu ismini taşıyan 25 nolu projedir ki, bu proje performans odaklı denetim sistemine geçilmesini öngörmektedir. İkinci olarak, Ekonomik Değişim Programı ismini taşıyan 23 nolu proje ile Sayıştay'ın güçlendirilerek denetim kapsamının genişletilmesi beklenmektedir.

AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı'nın 28 nolu mali kontrol başlıklı bölümünde dış denetimi ilgilendiren iki husus bulunmaktadır. Bunlar; dış denetime ilişkin mevzuatın AB ve uluslararası dış denetim standartlarına uyumlu hale getirilmesi amacıyla değiştirilmesi ve bu değişiklikler sonucunda Sayıştay'ın üstlendiği yeni görevleri yerine getirebilmesi için denetim kapasitesinin güçlendirilmesidir. Bugün burada resmi açılışını yaptığımız Twinning Projesi, Türkiye Ulusal Programı'nın söylemiş olduğumuz hususlarının bir gereği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sözünü ettiğimiz belgelerde öngörülen hedeflerle ilgili olarak bugüne kadar gerçekleştirilen yasal alandaki değişikliklere baktığımızda şunları görmekteyiz: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 5170 sayılı Kanun, 4963 sayılı Kanun ve şu an Mecliste bulunan Sayıştay Kanunu Teklifi. 5018

sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 1927 yılından beri yürürlükte olan ve Türk mali sisteminin Anayasası olarak bilinen 1050 sayılı Kanunun yerini alan ve mali sistemi baştan sona değiştiren önemli bir kanundur. 5018 sayılı Kanunla getirilen değişiklikleri burada tek tek saymanın imkansızlığını takdir edersiniz. Ancak, özellikle, kanunun dış denetim alanında getirdiği Sayıştay ile ilgili değişikliklerden söz etmek istiyorum.

Yolsuzluğun önlenmesinde ve Meclisimizin bütçe hakkını kullanmasında olmazsa olmaz prensiplerden kabul edilen saydamlık ve hesap verme sorumluluğu 5018 sayılı Kanunla bir ilke olarak kabul edilmiştir. Bunun sağlanabilmesi için de stratejik planlamaya dayalı performans esaslı bütçeleme sistemine geçilecektir.

İç kontrol ve denetimle birlikte dış denetim de yeni bir anlayışla dizayn edilmiş bulunmaktadır. 5170 sayılı Kanun, Anayasamızın 160 ıncı maddesinin son fıkrasında yer alan ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin elinde bulunan Devlet mallarının denetimine ilişkin hükmü yürürlükten kaldırmıştır. Buna göre, Türk Silahlı Kuvvetlerinin elinde bulunan Devlet mallarının denetimi Sayıştay tarafından yapılacaktır.

4963 sayılı Kanunla, -ki aynı zamanda kamuoyunda 7 inci uyum paketi olarak da bilinmektedir- Sayıştay, Sayın Meclis Başkanımızın da belirttikleri gibi, TBMM tarafından talep edilen denetimleri karşılamak için gereken yetkiyle donatılmıştır. Ayrıca Sayıştay tarafından bu görevlerin etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi için dışarıdan uzman görevlendirilebilmesi yeniliği getirilmiştir. Sayıştay'ca TBMM Denetim Taleplerinin Karşılmasına İlişkin Esas ve Usulleri Belirleyen Yönetmelik ve Sayıştay Tarafından Dışarıdan Uzman Görevlendirilmesine İlişkin Esas ve Usulleri Belirleyen Yönetmelik Sayıştay Genel Kurulumuzun 19 Ocak 2004 tarih, 5084/1 ve 2 sayılı ve 6 Şubat 2004 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan kararlarıyla yürürlüğe girmiştir. Sayıştay olarak şu an itibariyle TBMM'den gelen denetim taleplerini karşılamaya devam etmekteyiz.

Dış denetim alanında meydana gelen değişliklerden bahsederken, dış denetim fonksiyonunu yerine getiren Sayıştayımızın yapısını, görev ve sorumluluklarını değiştirecek olan Sayıştay Kanun Teklifi'nden söz etmeden geçmek mümkün değil. Yakın bir zamanda kanunlaşmasını beklediğimiz bu Teklif Anayasamız, Lima Deklarasyonu, INTOSAI Denetim Standartları, INTOSAI Denetim Standartları Avrupa Uygulama Rehberleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Politika Belgesi, Katılım Ortaklığı Belgesi, Acil Eylem Planı, Ulusal Program dikkate alınarak hazırlanmuş ve şu an TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunun gündeminde bulunmaktadır.

Sayıştay Kanun Teklifi ile; denetim hedef ve alanının değişmesi, uluslararası denetim standartlarına uygun denetim yapılması, bütün kamu kurumlarını kapsayacak şekilde Sayıştay'ın denetim kapsamının genişletilmesi, yeni bir sorumluluk anlayışının benimsenmesi, Sayıştay'ın yeni görevlerini etkin bir şekilde yerine getirecek organizasyon yapısına kavuşturulması, denetim sonuçlarının kamuoyuna duyurulması, bağımsız dış denetçi ve uzmanların hizmetlerinden yararlanılması gibi temel unsurlara ilişkin değişlikler öngörülmektedir.

Teklif kanunlaşırsa, Sayıştay düzenlilik ve performans denetimi tekniklerini eşit ağırlıkta uygulayabilecek, tüm kamu fonlarını, kaynaklarını ve faaliyetlerini denetlemek için yasal yetkiye sahip olacak, işleyiş ve fonksiyonel açıdan bağımsız olacak, uluslararası genel kabul görmüş denetim standartlarına uygun denetim yapabilecek, hazırladığı raporları zamanında ve belli bir prosedür dahilinde TBMM ve kamuoyuna sunabilecek, kamuda hesap verme sorumluluğu bilincinin ve saydamlığın yerleştirilmesine ve geliştirilmesine, böylece yolsuzlukların önlenmesine önemli katkılarda bulunabilecek, görev ve yetkilerini daha etkin bir biçimde yerine getirebilmek için iyi bir organizasyon yapısına sahip olacaktır.

Bütün bu değişlikler sonucunda Sayıştay'a büyük sorumluluklar düşeceği açıktır. Sayıştay olarak bugünkü kapasitemizle böylesine ağır bir yükümlülüğu yerine getirebilme

ve üzerimize düşenleri en iyi şekilde yapabilme imkanımız kısıtlıdır. Bu bakımdan kurumumuz üstleneceği sorumlulukları hakkıyla yerine getirebilmek için bir dizi çalışmalar başlatmıştır. Bu çalışmalar arasında en önemlisi Eşleştirme Projesi olarak da bildiğimiz Twinning Projesi'dir.

Sayıştay, AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programında öngörülen hedefin gerçekleştirilmesi amacıyla hazırlanmış olduğu projeyi Avrupa Birliği ilgililerine sunmuştur. Söz konusu proje 15 Mart 2005 tarihli Avrupa Komisyonu Yönlendirme Komitesinin koşulsuz onay kararı ile yürürlüğe girmiştir. Projenin bütçesi 1.349 milyon Euro tutarındadır. Kaynak Avrupa Birliği tarafından karşılanacaktır. Proje Mart 2005 tarihinde başlamıştır ve Aralık 2006 tarihinde sona erecektir. Sözleşmeye göre danışman kuruluş kendileriyle uzun zamandır işbirliği içersinde olduğumuz İngiltere Sayıştay'dır. Projenin amacı Sayıştay'ı bir dış denetim örgütü olarak uluslararası standartlar ve Avrupa Birliği uygulamaları doğrultusunda görevini tam olarak yerine getirebilecek şekilde güçlendirmektir.

Proje ile şu hedeflere ulaşılacak istenmektedir: Kamu mali sisteminde yapılan iyileştirmelerin yeterli biçimde değerlendirilebilmesi için Sayıştay'a destek vermek, Türkiye'de kamu mali yönetim ve kontrol sisteminin etkinlik ve verimliliğini sağlamak, Sayıştay tarafından etkin bir denetim yapılabilmesi için eğitimler aracılığıyla insan kaynakları konusunda gerekli alt yapının oluşturulmasını sağlamak.

Projenin başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için benzer projeleri uygulayan diğer ülkelerden farklı olarak kurumumuzda ön hazırlık çalışmaları yapılmıştır. Yabancı dilde iletişim sorunu yaşanmaması ve çalışmaların etkin bir şekilde yürütülebilmesi için projede görev alacak denetçilerden bir kısmı yurt dışına dil eğitimi için gönderilmiş ve ayrıca proje uygulamaları ile edinilen bilgilerin meslek mensuplarının tümüne profesyonel bir yaklaşımla aktarılabilmesi için kurs tasarımı ve eğitim teknikleri kursları düzenlenmiştir. Yetişkin psikolojisini dikkate alan ve

INTOSAI'nin eğitimle ilgili birimi IDI tarafından belirlenen eğitim materyalleri esas alınarak uygulanan bu çalışmayla önemli bir birikim kazanılmıştır. şu an kurumumuzda, uluslararası standartlara göre eğitim uzmanı olarak kabul edilebilecek 55 tane meslek mensubumuz bulunmaktadır.

Projeyi yürütmek üzere özel bir birim oluşturulmuş ve bu birimde yeteri kadar mesleki ve idari personel tahsisine gidilmiştir. Ayrıca yerleşik eşleştirme danışmanı ve kısa dönem uzmanlar için gerekli olan yer ve donanım sağlanmıştır.

Projemizin beş temel unsuru bulunmaktadır. Bunlar; durum analizi yapılması ve stratejik gelişim planının hazırlanması, yasal yapının araştırılması ve geliştirilmesi, denetim kapasitesinin güçlendirilmesi, yönetim ve organizasyon kapasitesinin güçlendirilerek insan kaynaklarının geliştirilmesi ve bilişim teknolojileri stratejisinin oluşturulmasıdır. Bütün bunları gerçekleştirmeye çalışırken, teoriyle pratik arasındaki farkın bilinmesi ve ülke ile kuruma özgü şartların dikkate alınması gerekmektedir.

Sayıştayımızı ve ülke şartlarını göz önüne almayan ithal çözümler kalıcı ve yapıcı olmaktan uzak, yapay, uygulanamaz öneriler olarak kalacaktır. Bu itibarla, yabancı danışmanların ülkenin mali sistemini ve Sayıştay'ın yapısını tanımaları ve ayrıca başta proje ekibi olmak üzere tüm mensuplarımızın gerekli bilgilerle donanmaları, kurumun ihtiyaçlarına cevap veren uygulanabilir yeni yaklaşımlar geliştirmeleri ve çözüm önerileri üretmeleri gerekmektedir. Bu nedenlerle projeye durum analizi çalışmaları ile başlanılmıştır.

Durum analizinin ilk aşamasında, Sayıştay'ın mevcut durumunun değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Durum değerlendirilmesi tamamlandığında ise Sayıştay yönetiminin ve mensuplarının da görüşü alınarak ihtiyaç ve öneriler belirlenecek ve Sayıştay'ın stratejik gelişim planı hazırlanacaktır. Bilgilenme ihtiyacını karşılamak ve ortak bir anlayış ve gelişimin oluşmasına katkı sağlamak için, şu ana kadar İngiliz ve kısmen de İspanyol

meslektaşlarımızın katılımıyla Avrupa Birliği fonlarının denetimi, denetim ve yargı arasındaki ilişkiler, mali denetim, performans denetimi, insan kaynakları, risk yönetimi, bilişim sistemleri stratejisi konularında seminerler düzenlenmiştir.

Projenin başarısının en önemli ayaklarından birisi şüphesiz iletişimdir. Bu iletişim sistemi ile, ilgili tarafların projenin amaç ve hedeflerini anlamaları ve meydana gelecek değişikliklerden nasıl etkilenecekleri hususunda bilgilenmeleri hedeflenmektedir. Bu bağlamda, sunumların yapılması, proje bültenlerinin hazırlanması ve ilgili kişi ve kurumlara yazı yazılması faaliyetleri ile gereken iletişimin kurulması planlanmaktadır.

Yasal çerçeveye yönelik çalışmalar ile, yasal düzenlemelerin uluslararası denetim standartları ve Avrupa Birliği uygulamaları paralelinde geliştirilmesi, yasal değişikliklere gereksinim duyulup duyulmadığının belirlenmesi hedeflenmektedir. Faaliyet kapasitesinin güçlendirilmesi aşamasında, Sayıştay'ın, Avrupa Birliği fonları dahil, denetim fonksiyonu icrasında mali denetim, sistem tabanlı denetim, performans denetimi ve IT denetimini uluslararası standartlara uygun bir şekilde yapabilmesi ve bilgisayar destekli denetim tekniklerini uygulayabilmesi için gerekli temel ve teknik eğitimler elbette verilecektir.

Öngörülen amaçları gerçekteştirmek için mali ve performans denetim rehberleri, kılavuzları ve iç kontrol listesi gibi destekleyici belgeler tasarlanacak ve bunların Türkiye gerçeğine uygun olarak hayata geçirilmesi sağlanacaktır. Mali denetim rehberlerinde, sistem tabanlı denetim, Avrupa Birliği fonlarının denetimi, bilişim sistemlerinin denetimi ve bilgisayar destekli denetim şeklinde alt bölümler yer alacaktır.

Rehberler tamamlandıktan sonra, mali ve performans denetim konularında projede ve diğer gruplarda görevli denetçilerden oluşturulacak denetim ekiplerince pilot denetim çalışmalarına başlanacaktır. Bu çerçevede mali denetim alanında 16, performans denetimi alanında da 6 pilot denetim çalışmasının yapılması planlanmaktadır. Kursu tamamlayanlar için proje

çalışma grupları ve kısa dönem uzmanlarının desteğinde, eş zamanlı olarak başlayan birden fazla denetim yapılması, proje çalışma grupları ve kısa dönem uzmanlar tarafından kalite kontrolünün sağlanması, denetim rehberlerinin gözden geçirilmesi ve sonuçlandırılması hedeflenmektedir.

Bu çalışma ile, hazırlanan rehber ve kılavuzların belirli bir kalite güvencesinin sağlanması amacıyla, Sayıştay çalışma grupları tarafından kılavuzlarda ve rehberlerde ve eğitim ihtiyaçlarında yapılması gereken değişiklikler tespit edilecek ve eksiklikler giderilecektir.

Bu çalışmalar tamamlandıktan sonra proje grubu dışında bulunan Sayıştay meslek mensuplarına teknik eğitim vermeye başlanacaktır. Bu faaliyetlerde amaç, Sayıştay denetçilerinin yeni denetim kılavuzlarında ve rehberlerinde belirlenen ilkeleri uygulayabilmeleri için, gerekli bilgilerle donatılmalarının sağlanmasıdır. Ardından ileri düzey eğitim programlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Pilot uygulamalar ve eğitimlerden sonra tekrar bir eğitim ihtiyacı analizi yapılacak ve belirlenen konular üzerinde yeni bir eğitim programı geliştirilecektir.

Herhangi bir değişiklik olmadığı takdirde 2006 yılının başında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun yürürlüğe gireceğini hatırlatmak istiyorum. Dolayısıyla Sayıştay olarak bu tarihten itibaren yeni denetim anlayışıyla görevimizi sürdürmemiz gerekecektir. Yeni yasal düzenlemeler sonucunda, 2007 yılında 7 adet raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunmak durumunda kalacağız. Bu bağlamda, Sayıştay olarak üzerimize düşen görevleri yerine getirebilmemiz için, meslek mensuplarımız 2006 yılının ilk yarısında hem temel denetim eğitimini hem de Twinning Projesi'nde görev alan arkadaşlarımızın hazırlamış olduğu denetim rehberleri eğitimlerini almış olacaklardır. Bütün bu gelişmelere ait bilgiler hazırlamış olduğumuz Eylem Planı adlı belgede yer almaktadır.

Projenin en önemli kısımlarından birini oluşturan yönetim ve organizasyon kapasitesinin güçlendirilmesi unsurunun

aşamaları; insan kaynakları stratejisinin geliştirilmesi, risk değerlendirmesi ve yönetim çerçevesinin geliştirilmesi ile yönetim bilgi sisteminin geliştirilmesi olarak tasarlanmıştır. IT stratejisi dokümanı oluşturulması projenin diğer önemli unsurlarından birini oluşturmaktadır. Sayıştay bilişim teknolojisi yönetimini iyileştirme amacı çerçevesinde gelecek 5 ile 7 yıl içindeki kurumsal hedefleri ile bugünkü ve gelecekteki ihtiyaçlarını göz önüne alarak sürdürülebilir bir IT stratejisi geliştirecektir. 2006 Kasım sonunda proje faaliyetleri sonuçlandırılmış olacaktır.

Bütün bu çalışmalar başarıyla tamamlandığında Sayıştay genel kabul görmüş uluslararası standartlarda performans ve mali denetimler yapan, denetimlerinde bilgisayar desteğinden daha fazla yararlanan, iyi uygulama örnekleri ile ön plana çıkan bir kurum olarak kendinden bahsettirecektir. Aynı zamanda, Sayıştay insan kaynakları ve bilgi sistemleri yönetiminde profesyonel bir yaklaşım sergileyen bir noktaya gelecektir. Denetim kapasitesi güçlendirilmiş bir Sayıştay, Türk mali sisteminin şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu ilkeleri ışığında yürütmesine katkıda bulunarak yurt içi ve dışında söz konusu sisteme olan güvenin artmasına yardımcı olacaktır.

Sayıştay gerçekleştireceği denetim faaliyetleri, üreteceği raporlar ve gerek yurt içi gerekse yurt dışında yapacağı eğitim çalışmaları ve rehberlik aktiviteleri ile kendinden söz ettiren örnek bir kurum haline gelmek için yapılması gerekenin en iyisini yapma azmi ve kararlılığını ortaya koymuş bulunmaktadır. Bununla birlikte bütün bu çabaların anlamlı hale gelebilmesi her şeyden önce Sayıştay ile Türkiye Büyük Millet Meclisi arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine bağlıdır. Zira, demokrasinin iyi işleyebilmesi için meclisin bütçe hakkını etkin bir şekilde kullanması, bunun için de dış denetimle görevli olan kurumun da etkin bir biçimde denetim yapması gerekir. Ancak Sayıştay'ın da etkin olabilmesinin olmazsa olmaz şartlarından biri Meclis'in Sayıştay raporlarına gerekli özeni göstermesidir. Bu bakımdan, Sayıştay Kanun Teklifi'nin bir an önce kanunlaşması ve Meclis İç

Tüzüğü'nde yapılması gereken değişikliklerin de en kısa zamanda yapılması hayati önem arz etmektedir.

Mali sistem yeniden yapılandırılırken, Sayıştay'ın bir taraftan güçlü yargı fonksiyonunu devam ettirmesi, diğer taraftan da mali sistemin geliştirilmesinde ve sorunların çözümlenmesinde hayati roller üstlenen bir kurum olarak anılmasının gerekliliği ortadadır. Bu çerçevede, başta Maliye Bakanlığı olmak üzere, denetlenen kurumlarla kurulacak pozitif ilişkiler mali sistemi daha etkin bir hale getirecektir. Sayıştay tarafından kamuoyunun ilgi alanlarına duyarlılık gösterilmesi ve denetim sonuçlarının toplumla paylaşılması demokratikleşme kültürümüze katkı sağlayacaktır. Biz sadece bilgiyi ithal eden değil aynı zamanda ihraç eden bir konuma gelmeyi hedefliyoruz. Bu bağlamda bilgi birikimi ve tecrübemizi önemli eğitim organizasyonlarının altına imza atarak paylaşmak istiyoruz.

Diğer taraftan hesap verme sorumluluğu sürecinin sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi için bütçelerin onaylanması ve uygulanmasının ardından bütçe uygulamalarının Sayıştay tarafından denetlenip raporlanması ve sonuçların Parlamento'ya iletilmesi gerekmektedir. Gönderilen raporların ilgili kamu kurumlarının cevapları göz önüne alınarak değerlendirilmesi, kamu kurumlarına tavsiyede bulunulması ve bunların hayata geçirilip geçirilmediğinin takibi ideal bir sistemin temel taşlarını oluşturmaktadır.

Ancak bugünkü durumda, Meclis komisyon raporları, ilgili kurumların cevapları ve bunlara ilişkin Meclisin ilgili komisyonlarında alınan kararların Sayıştay ya da Meclis tarafından takibine ilişkin hususların uygulaması mevcut değildir. Dolayısıyla sistemimiz, mevcut uygulama göz önüne alındığında, ideal noktadan uzaktır. Proje, bu ideal durumun hayata geçirilmesinde önemli bir rol oynayacaktır. Eğer Meclis de bunun önünü açarsa, çabaların anlamlı hale geleceğini, büyük başarılarla imza atılacağını şimdiden söylemek mümkündür.

Beni sabırla dinlediğiniz için özellikle sizlere, Sayıştay denetim kapasitesinin güçlendirilmesi projesinin finansmanını sağlayan Avrupa Birliği yetkililerine, projenin uygulanmasında fedakarca görev yapan Türk ve İngiliz meslektaşlarım, açılış töreninin gerçekleştirilmesinde emeği geçen tüm arkadaşlarım en içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyor hepimize iyi günler diliyorum.